

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— augusztus 25.

(Nyugdíjas hazaárulók.) Babizonyi-tott tény, hogy Akszentya szevér — a vérszomjas oláh bestia — nyugdíjat huzott, amiért a szabadságharcban mérszárulta a magyarokat. Nyugdíját a budapesti királyi várkert fentartásának alapjaiból huzta. (Ime van tehát látható nyoma a magyar királyi udvartartásnak.) Micsoda királyi kertből kellene kiutalni Kristóffy és a többi hazaárulónak a nyugdíjat? Ugy, hogy a *dijjon* meg is nyugodhatik? Abból, a melyről a jó Gringvire zengedezi az ösmert darabban.

„Lajos királynak kertje ez. . .”

Gyönyörű akasztófákról volt híres ez a kert. . .

*

(Pozsonyban.) Polgármester: Micsod? Még mindég Kovács a debreczeni polgármester? Hiszen azt január 2-án . . .

Kovács József: Kérem, kérem, különbség van a kettő közt? Az is Kovács, de Gusztáv volt és főisán, én csupán József és polgármester vagyok . . . Az rossz kovácsa a maga szerencsésének, én nem, mert akkoriban két vasat tartottam a tűzben. Annak a darabontnak magának ülték meg a torát, én legfőljebb disznótorral szolgáltam . . . a darabontoknak!

Polgármester: Vagy úgy! Az már más!

*

(A kard.) Az „Az Ujság” ujság megtámadja a debreceni reggeli lapokat, a mért egyértelműleg halgattak az Illésy Fleischmaun-féle esetről. Hallgattunk azért, mert erre illetékes helyről felkértek és mivel nem feladatunk, hogy felfujt kánikulai szenzációk-

kal szolgáljunk a budapesti haladó sajtónak a város nyugalmát pedig kardafférekkel háborítsuk fel. Tudtuk azt is, hogy az ügy lovagias elintézés előtt állott, ebbe beavatkozni pedig *egyoldalulag* nem akartunk. A kardafférek a kardról azért meg van a magunk általánosságban való véleménye. Tudjuk ugyanis hogy a katonaság és a polgárság között éles az ellentét. A hadsereg rengeteg pénzt felemészít szükségesség, amelyet véres verejtékekkel szerzett pénzével a katonaság által annyira lenézett polgárság tart el. Ezen polgárság testi épségének érdekében, — ha már a gyűlölködő szellemet kiirtani nem lehet, — le kellene csatoltatni a tisztekkel szolgálton kívül az oly szépen s hódítóan esőrtető kardot. Le hát azzal a tiszt karddal! Ez a véleményünk s minden egyes kellemetlen kardaffér közelebb hozza azt az időt, amelyben a katonatisztek — külföldi mintára — kard nélkül fognak a társaságban mozogni. Különbent azt is valljuk, hogy a polgári társadalom se adjon okot kardafférekre, mert erre is vannak esetek.

A fondorkodók.

Budapest, augusztus 25.

A haladópart berkeiben szünetlenül zug a rágalom vihara. A régi, bűnös rendszer elmulásába nem tud belenyugodni az élősdiék nagy része és hazug és koholt hírek szünetlen gyártásával iparkodik a munkára és békére vágyó közvélemény nyugalmát megzavarni és a zavarban a maga önző érdekeit biztosítani. A sikertelen kísérletek egész

tömege után most az ugynevezett „békeakták” titkainak publikálásával, persze a békeaktákban nem létező titkok publikálásával iparkodik bizalmatlanságot kelteni a kormány iránt, ingerlékenyvé tenni a közvéleményt és hazug, színes mesék költésével azt a hitet szeretné elterjeszteni, hogy a nemzet nem a jelenleg kormányon lévő férfiakban, nem egy Andrássyban, egy Wekerleiben, egy Kossuthban, egy Apponyiban bízhatik, hanem azokban a megtévedt emberekben, akik az egész ország gyűlöletétől kísérvé vállalkoztak e nemzet jogainak és törvényeinek meggyalázására.

Számtalanszor és utóljára abban a hivatalos kommunikében, a melynek egész külsősége elárulta, hogy azoktól a férfaktól ered, a kik vezerei lévén a béketárgyalásoknak, egyedül illetékesek a valóság előadására: határozottan meg volt volt mondva, hogy ezek a „leleplezések” nem tartalmazzák az igazságot és hogy a nemzeti kormány tagjai nemcsak hogy elő nem készítettek a törvénytelen kormány tagjainak esetleges hivatalban maradását, hanem ellenkezőleg, feltétlenül elutasították még a lehetőségét is annak, hogy a törvénytelen kormány tagjaival bármiféle kapcsolatba kerüljenek. A zavarban halászó haladók mégsem nyugszanak. A nemzet árulói ő szerintük Kossuth, Andrássy Polónyi; a nemzet jogainak és alkotmányának védői pedig a Kristóffyak, Andrássy, Kossuth és a többi akarta elsikkasztani Magyarországot tör-

Asszony-lélek.

Csak egy nőnek lelke birja,
Arra csak egy asszony képes:
Eltemetni titkon, némán:
Ami szép volt, — ami édes;

Panasztalan járn-kelni,
Tört virágként el omolni . . .
Gyilkos sebtől hervadozva:
Mosolyogni, — haldokolni!

Zivuska Andor.

Tavas van . . .

Tavas van újra, hisz bármily nagy bánat,
Meg nem állítja a természetet,
S így eljő ismét rügyfakasztó május,
És itt van, itt sejtelmes kikelet.

Az illatterhes légy tavaszi légben
Ezernyi emlék integet felém,
Letűnt tavasznak fényét, ragyogását.
Ma fájó szívvel újra fellelém.

Az ezerszer járt kedves uton végig
Emészto vágygyal siklik a szemem,
Ha még csak egyszer jószágos mosolylyal
Te jönnél szemközt a kertből velem.

(1906. május havában.)

Szőgyény Natti.

A SZINÉSZEK MEGBECSÜLÉSE.

Irta: dr. Bodnár Zsigmond.

Császár Imre, a Nemzeti Színház derék tagja közelebről szomorú tapasztalással gazdagodott. Kis leánya sirva jött haza az iskolából, hol az atyja foglalkozása miatt csufozták, Császár megütözik rajta, hogy a jobb családok még mindig ily puritán sötétségben

navelik gyermekeiket. Bizonyosan otthon hallják, hogy van olyan foglalkozás, melyről kicsinyléssel lehet beszélni. A nagybecsű szülői vélemény beleviszi magát a gyermek fejébe és a saját képzelőtehetsége azután kigészíti a halottakat, A gazdagra hódoló amulattal fog föltekinteni, a személyre megvetéssel nézni. A minisztert csak földig hajolva szabad észrevenni, a színészre kicsinylő mosolylyal lenézni. Ez a szolgálalkúság iskolája. A mult század negyvenes éveiben, mikor még a kriolin és a fátormörder ékesítették az embereket, divat volt a színészt persona infamisanak tekinteni.

A családok átok súlya alatt tiltották meg, hogy a szinpad műzsa oltárát fölkeressék a gyermekeik. Allítólag erkölcsi okok készítették a családokat e szigorra. Nem volt igazuk. Különösen nálunk nem. Az igazi ok a műveltség hiánya volt. Nincs olyan foglalkozás, melyet ne lehetne erkölcsi okokból elítélni. Ha csupa Catókból állana is a világ, maga az élet teremt erkölestelenséget és

Dus lithion tartalmu.

Kellemes íze miatt felülmúlja a hasonló lithion tartalmu ásványvizeket. — A forrás vize sűrű és csiramentes.

Kapható minden fűszer és ásványvizkereskedésében.

A Singlèri

SZULTÁN-FORRÁS

páratlan hatásu

Kutvezetőség. Holénia Béla Eperjes

Dus lithion tartalmu.

Hugyoldó és hugyhajtó! Szakorvosok vesebajoknál, áldott állapotban lévő nők hányásánál miot specificumot alkalmazzák.

Főraktár Debrecenben: Kontsek Kornél urnál.

vényét, akart felfüggeszteni Magyarország alkotmányát, akarta szétveretni szuronyos csapatokkal a nemzet képviselőit, akarta elfojtani a sajtószabadságot, akarta leromboltatni a magánosok vagyonát, akarta sztrájkba kergetni az ország munkásságát, hogy a dus termés és vele maga az ország elpusztuljon, akarta varázsolni égő lángtengert az uri kuriák helyére; — egyszóval tönkre akarta tenni az országot. Ugye bár emlékezik rá mindenki, hogy ez tényleg így történt? Ugyebár tudja az egész ország, hogy Andrássyék, Kossuthék, Apponyiék hallatlan törvénytelenége, vakmerősége, hazaárulása ellen mint lépett sorompóba a Kristóffyék tábora és mint védelmezte, sőt mint mentette meg Kristóffy egyedül — mint ő mondá — Magyarország alkotmányát? Mindent, mindent Kristóffyéknek köszönhetünk és ha van még alkotmány a földön, ezt Kristóffynak, egyedül Kristóffynak köszönhetjük. A nemzeti kormány tagjait pedig egyszerűen fel kell négyelni, hogy Kristóffyt alkotmánymentő munkájában pótolni merészelték!

Igy beszélnek, így őrvöngenek a haladópart taborában. Akik még tegnap a legsötétebb reakciónak, akik még tegnap a legkegyetlenebb törvénysértésnek, a legcinikusabb kormányzásnak voltak üvöltő szószólói, ma a nemzet lelkeben, szívében nőt férfiakat vádolják olyan cselekedetekkel, amelyeknek ők voltak rajongó dicsérői, mikor azokat kenyéradó gazdáik követék el! És azt hiszik, hogy a közvélemény a hazafias berzenkedők és oroszlanbőrön keresztül nem látja meg a hazaárulás régi zubolyait. Oh, ilyen bárgyúsággal még sem lehet megtevésztetni a józan magyar közvéleményt. Ugyanazok az emberek, ugyanazok a lapok kelnek ma a senkitől meg nem támadott sajtószabadság, egyesülési jog, lelkiismereti szabadság védelmére, akik még egy évvel ezelőtt a legvakmerőbb merényleteket követték el ellene, és ugyanazok reklamálják ma a nemzeti gondolat minden téren való érvényesülését, akik nem is egy év előtt még a nemzetellenes cselekedetek leghangosabb védelmezői voltak. Nem urak, ilyen otromba módon még sem lehet becsapni az országot! Zuboly, Zuboly marad, még ha oro-zlanbőrbe bujik és a haladóparti lelkiismeretlenség nemzetellenes maradára is ölti a radikális és nemzeti demagógia varázslatos palástját. A konkolyhintés jól ismert mesterkedése az egész, a melynek nem túl fel a közvélemény. A közvélemény dolgozni akar és akarja, hogy dolgozzék kormánya is. Dolgozzék a parlament, dolgozzék mindenki és a reformok nagy tömegének megvalósításával szerezze meg az országnak azt az erőt, amelyre egykor szüksége lesz. A konkolyhintők mesterkedéseire ne hederítsen senki. A nemzet célja azonban nem egyezik meg az övéikkel.

Politikai hírek.

Tóth János — államtitkár. Budapestről táviratozzák: A hír nem új; csak a kinevezés ténye új, amennyiben a mai hivatalos lap közli a kinevezést. A király gróf Apponyi Albert előterjesztésére kinevezte Tóth Jánost, a képviselőház házelnökét és a függetlenségi párt alelnökét vallás- és közoktatási államtitkárrá. Tóth János természetesen politikai államtitkár lesz és így a külügyminisztérium az egyetlen, melynek minisztere is, államtitkára is a függetlenségi pártból került ki. A kinevezés hírére mindenfelől a legnagyobb meglepetéssel fogadják.

Kossuth Budapesten. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter megváltoztatva előbbi

tervét, csak ma délután érkezett Budapestre. Az indóháznál egybegyűlt közönség lelkesen megéljenezte a minisztert, aki meleg szavakkal mondott köszönetet az üdvözlésért, miközben többször hangoztatta, hogy teljesen visszanyerte egészségét. Az állomástól a miniszter egyenesen lakására hajtatott. Holnap reggel elutazik Herkulesfürdőre.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

— augusztus 25.

A tegnapi nap folyamán ellenőrizhetetlen forrásból híre kelt annak a naiv mesének, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök megvált a pénzügyminiszteri tárcától s utódjául Széll Kálmánt fogja a felségnek kinevezésre ajánlani. A hírt egy krajoáros esti lap a felelősség elhárításával olcsó szenzációul világgá is bocsátotta. Utána jártunk a dolognak és jól értesült helyen a következő információkat kaptuk:

Szó sincs róla, hogy Wekerle Sándor miniszterelnököt a pénzügyi tárca munkaköre terhelné; sőt éppen ellenkezőleg áll a dolog. Wekerle Sándor kiváló fontosságot tulajdonít annak, hogy a pénzügyi tárcával járó hatáskört megtarthassa, mert már a kabinet alakításánál elhatározta, hogy a valuta rendezést a saját tervei alapján hajtsa keresztül. A miniszterelnök ugyanis, mint a közigazgatási bíróság elnöke, annak idején megvált ugyan az aktív politiktól, de pénzügyi tanulmányait soha meg nem szakította és nem is mondott le soha a reményről, hogy a magyar valuta rendezését, amelynek terve és eszméje szinte a köztudatban is össze van forrva az ő nevével, ő fogja befejezni. Hogy mekkora feladat ez, arról tanuságot tehetnek azok a szakminiszterek, akik Wekerle távozását óta foglalkoztak vele. Pedig megvalósítása nem lehetetlen, csak alkalmas egyéniség kell hozzája.

Wekerle Sándorban megvannak mind

bizony az ördög nagyon sokszor árul szentelvizet. A poseurók és hippokriták korában igazán neveseknek kell találnom a védekezést, de nem a már felnőttekről szeretnék beszélni; csupán tiltakozni akarok az ellen, hogy a szülők elfogultsága képmutató és önző generációt neveljen. Már már azt hitte volna az ember, hogy kivészett a világból az egyiptomi sötétség korszakának ez a kísérlete és öröm fogott el bennünke, mert a művészet kultúra csak műveltségi fokmérő lehet. Ha más, talán eléggé művelt nemzetek társadalmait nézzük és figyeljük a közfelfogást, csak csupa becsület, csupa ragaszkodást tapasztalhatunk, melylyel elhalmozzák a maguk korának művészetét. A külföld művészei és színművészei a társaságok elfogadott, sőt becsült kedvencei. Magas rendjének tulajdonosai, nemességnek kapnak, mint legutóbb Irving és Sonnenthal és valószínűleg senkinek sem jutna eszébe foglalkozásukat az előítélet szemüvegén vizsgálni. Náunk a legmagasabb rendjel, amit kijárhatnak maguknak, a koronás arany érdemkereszt. Talán bennünk van a hiba, talán mi másként játsszunk, talán életünk erkölcsrendészeti kifogás alá esik? Nem hiszem, csak annyit tudok, hogy egy időben, nem is olyan régen, a belügyminisztérium rendőri osztályában vezették a magyar színészet ügyét. Talán ez az ok? Nem bánom, nem keresem. Csak a gyermekeknek hagyjanak békét. Tanítsuk meg rá őket, hogy az egyéni becsületesség, a munka teremt rangot: a miús és pénz csak ezekkel ad értéket az embernek.

Időig változatlanul szedtem ki Császár Imre cikkeiből a jelentősebb helyeket, melyek csak azt mutatják, hogy szerzőjük nem

ismeri az emberi az emberiség erkölcsi életét. Azt hiszi, hogy a szülők oltják gyermekeikbe a színészet lenézését. Pedig ez tévedés. Ideálisabb időben, ha színházba viszik a gyermekeket és ott tánczol előttük a színész, önkénytelenül is azt mondják, hogy ez nem illik; sőt ha nem szólnának is, a megvetés, a lenézés érzete támadna bennök. Erről nem tehet se a gyermek, se a szülő. Mikor az erkölcsire veti magát az emberiség, mint 17080. körül, szemlátomást apad a színész megbecsülése. Körülbelül 1815 ig terjed ez apadás. Akkor az ellenkező áll be. Kezdi becsülni és annyira-mennyire tisztelni. De még a XIX. század harmadik, negyvenes éveiben is igen sok szülő nem enged meg fiának, vagy leányának a színi pályát. A hatvanas és hetvenes években már annyira változik a helyzet, annyira realista lesz a társadalom, hogy igen előkelő családok keresik a színészek társaságát, pályájokra nevelik gyermekeiket. Számítatlan leánynak és fiúnak eszményképe a színpadon működhetni és babérokat aratni. A nyolcvanas években már észlelhetni az ellenkezőt. Egyes családok megütözköznek rajta, hogy rokonaik, ismerőseik a színi pályára énekesnőnek vagy drámai művésznőnek képzetetik gyermekeiket. Felhozakodnak szabadabb, sőt immoralis életökkel, léhaságokkal. Emlékezik, hogy igen sok igazgató alig ad a színésznek egy kis fizetést, hogy szépségével kell lehetővé tenni megélhetését. Ki tudná elmondani, mennyi minden kifogással, igazsággal és igaztalansággal hozakodnak fel a dolog nyitja azonban semmi más, mint az idealizmus győzelmes haladása, mely sújtja mindazon pályákat, melyek az egyén szabadságának kedveznek. Így látni már

elég rég óta, a képviselők, az ügyvédek, a hírlapírók, a tanítók, a tanácsok társadalmi megbecsülésének hanyatlását. Ellenben a bírák, a papság, kivált a katolikus papság, a hadsereg, a közigazgatási tisztviselő s. b. tekintélye növekszik.

Jellemző, hogy a legnagyobb realizmus idején is alig sikerül egy színésznek, sőt más művésznek sem igen, hogy például képviselőnek válasszák.

Tévedésben van Császár Imre, hogy átlag véve külföldön nagyobb a színész megbecsülése, mint nálunk. Bizonyos, hogy a népfajok jelleme hatással van rá; de általában véve egy színvonalon állanak ők az egész világon. Ideálisabb időkben a szabadabb életű családok és körök úgy ahogy megvannak velők. De a tisztos, komoly, vállalásos, nemes családok nem tűrik meg társaságukat. Az is megőrlendő, hogy egy-egy fejedelem vagy más hatalmas ur kitüntetett figyelemben részesíti őket, kivált a szép színésznőket; ez azonban nem nyeri meg nekik az uri családokat. Erre tehát most az idealizmus erősebb jelentkezésével el kell készülnie minden színésznek és színésznőnek. Sőt a katolikusokat nagyobb kellemetlenség is érheti. Midezt rosszul eshetik az oly színészeknek, akik idáig előkelőbb szerepet játszottak a társadalomban. Állhat kik, hogy mindinkább a maguk társadalmi szorítkozniok és végre is ez veszejár az idők árával, melyet maga a szülők sőt puritánsága, sem a gyermekek naiv hiszékenysége, sem a tanítók, nevelők rideg lelke okoz, hanem az idealizmus győzelme.

— **Az öreg szolgálta jutalma.** A pénzügyi tisztviselők kuglizójában egy gömbölyű kis emberke szolgálja ki a vendégeket, már 25 esztendő óta: Kerek Lajos. A jó öreg híres a lassúságáról, de a becsületességéről és hűségéről is. A kuglizó tiszai pénteken szép meglepetésben részesítették az Öreg szolgát 25 éves jubileuma alkalmából. Huttléz Kázmér alelnök szép beszédben tolmácsolta a tagok jó kívánságát és átnyújtotta az öreg Kerek Lajosnak a tagok ajándékát főbb mint 100 koronát. A jubiláns könnyekig meghatott szavakkal mondott köszönetet a nem várt óvációjáért, míg a tagok zajosan ünnepelték a buzgó, derék öregot.

— **Hirtelen megőrült.** A homokkerti vasúti átjárón őrtálló rendőr előtt az este feltűnt a félig öltözött Szilágyi Gáborné újföldi asszony. A szerencsétlen a hidon rohant át és folyton kiáltozta:

— Megölöm a két cudart! Megölöm.

— Kik akar megölni jó asszony? — kérdezte a rendőr.

— Mind a két lányomat! — kiáltotta vérbe forgó szemekkel.

Erre a rendőr a dühöngő asszonyt fel tartóztatta és bekísérte. A szerencsétlen asszonyon, mint kiderült, pillanatnyi elmezavar tört ki. A kórházba szállították.

— **A Debreceni Ker. Ifjak Társulatának Dalköre 1906. évi szeptember hó 1 én szombaton a nagyterdei „Dobos” pavillonban Magyar Testvérek zenekara mellett, táccsal egybekötött zárkörű hangversenyt rendez.** Belépti-díj személyenként 2 korona. Csatlád-jegy 3 személyre 4 korona. Feldíjazások köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtatnak. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett belépti díjat nem fizetnek. Alapító és pártoló tagsági aláírást a pénztár a hangversenyen elfogad. A meghívó kívánatra előmutatandó. Kezdeté este fél 9 órakor. Műsor: 1. Nyitány: Magyar Testvérek és zenekara által. 2. Győzelmi dal: Hubertól. 3. Népdalok: (új) Főványesi átirata. 4. A Bárd: Silchertől. 5. Népdalok: Szügyi Józseftől. 6. Rákóczi induló: Magyar Testvérek zenekara kíséreléssel.

— **Elütötte a kerékpár.** Fülöp Rudolf gépügynök ma a piac-utca 79 sz. ház előtt elütötte Ganz Oszkár 10 éves fiút, aki szerencsére csak könnyű sérüléseket szenvedett. A kerékpáron nem volt eszengő. A kizárólagos eljárást megindítják ellene.

— **Tolvajfogás a zsidogóban.** Ma reggel a zsidogóban gyanú keltett C.ucs László rovott mivó, ujfehértói egyén, aki 5 párnát, selyemkendőt és más értékes tárgyakat árult. A rendőrségen bevallotta, hogy a holmija csupa lopott tárgy. A lopást az ujfehértói határban követte el. A tanyát, ahol a betöréses lopást elkövette nem is ismeri. A hurokra került betörőt letartóztatták.

— **Gyilkos határőr.** Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap Farcádi István mező-sámsondi határőr agyonlőtte Vajda Ferenc parasztagdát. Farcádi tettét véltelen balesetnek állítja. Gyanu alapján azonban, mert régi haragosa volt Vajdának, letartóztatták.

— **Gyujtogatás boszúból.** Csak a mi nap történt, hogy a városhoz közel fekvő Budanazi tanyán lelketlen gyujtogatós lángba borították a termés nagy részét és most ismét ilyen esetről érkezett jelentés a esendőséghez. Kőkényesi Endre debreceni határban fekvő tanyáján észrevette, hogy két parasz ember feküdt az asztalokon és pipázgatva beszélgettek. Kőkényesi felszólította őket a távozásra. Ezek azonban csak az erélyesebb felhívásnak engedtek. Nemsokára a tanyán tűz ütött ki. A kitesséelt parasztok boszúból felgyujtották a kazlakat, amelyek pár perc alatt lángba borultak; 643 keresztbuza esett a tűz áldozatává. A kár 5780 korona, amely a biztosításból valószínűleg megtérül.

x **Műiparunk fejlődéséről.** Minden iparág fejlődését örömmel tapasztaljuk, de különösen örvendünk akkor, ha annak az iparnak az emelkedését láthatjuk, amely közegészségi viszonyainkra előnyös befolyással van. — Ilyen többek között a kötszerészet és az orvosi műszer ipar. — Az orthopaediai készülékek: műtábak, mőkezek, járó- és nyújtó-készülékek, műfüzők stb., oly tökélyvel készíttetnek, hogy azok külsőleg alig vehetőek észre. — Hogy ez az iparág oly rohamos fejlődésnek indulhatott, annak különös érdemei vannak. Keleti J. (Budapest, IV. Koronaherceg utca 27—3.) régi hírnemes cég tulajdonosának, kinek szakavatottságával s sokoldalú tevékenységével sikerült ez ipart hazánkban oly tökélyre emelni.

x **Pártoljuk a hazai fürdőket!** Ne vigyük pénzünket külföldre, a hol minden sokkal drágább, de kevésbé jó. A magyar fürdők között kényelem, modern és európai színvonalon álló berendezés tekintetében az első helyet foglalja el Siófok, mely évről-évre tetemesen emelkedő látogatottságnak örvend. Az igazgatóság folyton fejleszti és gyarapítja ezt a fürdőtelepet, mely most már csatornázással is el van látva és szigorúan ügyel arra, hogy a fürdővendégek minden méltányos igénye teljesüljön és az árak mindenütt a legszolidabbak maradjanak. — A gyermek-sport szakszerű üzemével Fodor Károly fővárosi vívőmester vezetése alatt, valamint szénsavas kádfürdők berendezésével, a mivel egy eddig észlelt hiány előgitt ki, Siófok a Balaton vizének elismert kiváló jó hatása mellett elsőrendű gyógytényezővé alakult. Siófok fürdő értesülésünk szerint pünkösdre nyílik meg.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképmagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sz. ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubajánatánál levő kiakutban.

x **Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrőt,** mert a legjobb bajuszpédör és ápolószert az összes bajuszpedör készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillért utánvéttel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x **Egy óriási bálna** hal minden csont részét sikerült megszereszem, úgy, hogy most a női mellfüzők készítéséhez a legkiválóbb halesont anyaggal rendelkezem. Tekintettel a nagy mennyiségre, abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy minden elfogadható árban és vezetésem alatt készíttetek eredeti párisi és angol model után bármilyen érzékeny alaknak megfelelő kényelmes mellfüzőt. A tisztelt hölgyközönség ezzel abba az előnyös helyzetbe jut, hogy nem lesz kénytelen más rossz rendszerű és szakértelem nélkül készített füzőket viselni, a mely esetleg a női szervezetre könnyen káros hatása lehet. Nagy raktárt tartok kész mellfüzőkben 2 koronától feljebb. Javítást a legolcsóbban eszközölk. Szíves bizalmat és pártfogást kér tisztelettel Golstein Karolina, Debrecen, Fő piac, Lamprecht palota.

x **Az Arany Bika** kávéházban minden este olgányszene.

Marólugot ivott.

A cselédleány tragédiája.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 25.

Megszokott, mindennap eseményről számol be a kronika. Öngyilkossági kísérletet követett el egy cselédleány, megmérgezte magát, mert nagyon el volt keseredve. A szerencsétlen még egészen fiatal. Alig tizenhat éves. És már is megdőbentve az élet gyakran oly sötét és reménytelen oldalától mindenképpen a halált óhajtott. Csak azonban nem érte el a nagy kaszás, s halál elkerülte.

Varga Gábor Eötvös-utca 70. szám alatti lakosnál szolgált a leány. Szabó Juliának hívják. Nemrégiben az onodórról került Debrecenbe. A szerencsétlen törvénytelen gyermek. Anyja még most is vadhá-

zasságban él Juhász Gábor nevű tanyai emberrel. Ebből az erköletelen viszonyból származott Szabó Julianna.

Természetesen szüleinek csak nyűg volt odahaza Mindent elkövetett, hogy lerázhassák nyakukról. Valósággal embertelen bánásmódban részesítették. A szerencsétlen teremtés, aki végtére is megszökött hazulról, bejött Debrecenbe szolgálni. De itt sem ment valami fényesen dolga.

Emellett folytonosan gyötörte az a tudat, hogy még szülei házában sincs maradványa. Végső elkeseredésében aztán, — mint sok más sors, marólughoz folyamodott. Ma reggel gazdája lakásán zsiros szóda oldatot ivott. Szerencsére észrevették tettét és beszállították a kórházba. Ott nyomban gynommosást alkalmaztak, melynek következtében jobban lett és minden valószínűség szerint — megmarad az életnek.

Vasuti szerencsétlenség.

Elütötte a vonat.

Egy asszony súlyos balesete.

(Saját tudósítónktól.)

— augusztus 25.

Az utóbbi időben Debrecen és környékén megdöbbentően gyakori vasuti szerencsétlenségek száma ma este megint szaporodott. Ez az eset a multkorinaknál nem kevésbé borzalmas és megrondító. A vaszörnyetegeknek azonban euttal saját gondatlanságából és könnyelműségéből lett áldozata egy asszony.

A megrondító eset az este tíz óra tájban történt az állomáson, a nagy vasuti hid és a gáz gyár között.

Veres Sándorné és férje, ki vasuti alkalmazott a 9 órakor érkező nagyváradi vonattal érkeztek Debrecenbe. Az asszony feledékenységből podgyászát a vonaton hagyta, amit csak később, mikor már az állomás épületében voltak, vette észre. Nyomban vissza sietett. Sietségében nem törődött a sínpárokra folytonosan mozgó kocsikkal sem, az egyik tolató vonat vezetőjének figyelmeztetésével, hanem egész nyugodtan a pályatest tulsó felén álló azon kocsihoz igyekezett, melyben podgyászukat hagyta.

Igy történt, hogy az egyik vágányon megbóilott és hanyattvágódva terült el a pályatesten és mielőtt felkelhetett volna onnan, a tolató mozdony kerekai alá került. A mozdony vezetője ugyan azonnal elengőzt adott fékeztetett, de már akkor minden késő volt. A szerencsétlenség megtörtént. És a boldogtalan asszonyt véresen, irtózatosan összeroncolt testtel állapotban emelték ki a sínek közül. Első segélyben egy az állomáson tartózkodó katonaoorvos részesítette a szerencsétlent. Nyomban értesítették a rendőrséget, honnan Simon Miklós ügyeltes rendőrkapitány és dr. Szalay Béla azonnal a helyszínére siettek és beszállították a kórházba Simon Miklós kapitány még kiut az állomáson kihallgatta Szabó váltóőrt, Baranyi Illés vonatvezetőt és Biró László kocsimestert, akiknek vallomásából kitűnik, hogy a szerencsétlen asszony saját gondatlanságainak és vigyázatlanságának lett áldozata. A vizsgálatot különben folytatják.

Az asszony állapota annyira súlyos, hogy aligha éri meg a reggelt.

TAVIRATOK.

Békés felhívás.

Szt. Pétervár, aug. 25. Az október 17-iki szövetség felhívást bocsátott ki választóihoz, mely azt mondja: Nem a vérontás, hanem csak a törvényes eszközökkel folytatott békés küzdelem óvatja meg az országot a végpusztulástól és csak ily uton lehet eljutni a győzelemhez, igazsághoz, szabadsághoz és rendhez. A szövetség ezért emlékezteti választóit programjának alapelveire.

Ehunyt színész nő.

Budapest, aug. 25. Hunyadi Margit, a vigszínház ismert művésznője ma este meghalt.

Oroszországból.

Riga, aug. 25. Az utóbbi napok folyamán a forradalmárok több vezetőjét letartóztatták, azonkívül számos levelet és iratot foglaltak le.

Moszkva, aug. 25. Több felfegyverzett fiatal ember megtámadta a Kazán-vasut egyik teherállomásának pénztárát, ahonnan 14.000 rubelt raboltak. A tetteseknek sikerült elmenekülni. Üldözésük közben két járőrkötő megsebesült.

Khiew, aug. 25. Smiela állomáson öt revolverrel felfegyverzett egyén megtámadta az állomásfőnököt és a teherpénztárból 17.000 rubelt rabolt. Az állomásfőnök és egy utas megsebesült.

Budapesti gabonatózsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 25.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 23.000 métermázsza került forgalomba gyengén tartott árakon. Egyéb gabonanemek közül tengeri és rezs nyugodtabb, árpa nyugodt, zab változatlan. Idő: szép.

Buza októberre	14.24—26.
Buza áprilisra	14.82—84.
Rezs októberre	12.12—14.
Rezs áprilisra	12.60—62.
Zab októberre	12.94—96
Zab áprilisra	13.22—24.
Tengeri augusztusra	11.86—88.
Tengeri szeptemberre	11.80—82.
Tengeri 1907 májusra	10.22—24.
Repece augusztusra	-----

Fejtörő.

Számretjvény.

— Irta: Böngér. —

- 1 2 Haszontalanul ne öld le.
 - 5 6 2 3 Irják törvények elébe.
 - 1 2 5 6 3 4 Tölem helyes e jellemvonás.
 - 3 4 2 5 Nyakas ember e szólás.
 - 5 6 3 4 2 Jól kisülve pompás étel.
 - 4 6 5 Játsozgatják szenvedélyel.
 - 2 3 4 6 Helynév, de jelentéktelen.
 - 5 6 4 Mindenféle elfér ebben.
 - 1 2 3 4 Pusztá neve és sport műszó.
 - 3 A dal ezzel szépen hangzó.
 - 1 6 Haszontalan jószág nagyon.
- Ravasz, én ki nem állhatom.
(Megfejtését jövő számunkban közöljük. Utolsó számretjvényünk megfejtése: „Irga om“.)

Szerkesztői-posta.

D. G. „Merguin“, (francia szó, ejtsd: meszkén) szegényes, szájalom a méltó, nevetséget. Mondhatná ezt p. n. a haladópartnak a nemzeti politika ellen való támadásairól. 2.) Axentye Szever csakugyan nyugdíjat kapott, a királyi várkert alapjának fenntartására rendeltetett alapokból. 3. „Miodinamometer“ (görög szó) annyi mint izomerőmérő. Ilyen — ha úgy tetszik a komédiásbódék pofozógépe is. népszerűsítve!

Rimkonzorcium. Legujabb alkotásaikból a következőket adjuk át a hallhatatlanságnak (két „1“)

Mennyi volt a sőrüak? Hat-hat!

Ity csekélység még nem hathat!

Isten hozzád, falak, lak,

Én már többé nem laklak

Tégedet, kis eretnek,
Nagyon sokan szeretnek!

Amott buvik egy marabu,
Szivembe szur e marhabu!

Árpád vezér szól: Ez a csata-kos
Vitéz uram mért ilyen csatakos?

S. t. Mondja meg Auspitz barátjának, hogy ily versek küzlésére nálunk nem nyílnak auspiciumok!

K. B. (Sz. Fejérvár.) Üdvözlötinket! Tessék a két könyvet a jelzett címre beküldeni, a beható ösmertetés nem marad el. Egy-két közleményt is szívesen vennénk!

Regényesarnok.

Margit, meg az a másik.

— Irta: Vidovich Ernő. —

(Folytatás.)

Olyan gubóélet volt az éle. Egész éjjel dolgozott a redakcióban s későn kelt fel délelőtt. Olyankor egyenesen Laura elé sietett, mióta jobban ment a sorja, a délutánjai szabadok voltak. Néha ilyen szomorú, unalmas délutánokon elfogta az a gondolat, mintha csakugyan a jövő élenek dolgoznék, mint a bab. Eszébe jutott az ígért négy esztendő, amelyből az első már a vége felé járt.

Melancholikus kedélyhangulatában érzett is holmi megbánásfélét, de evvel is inkább tetezelgett magának. Hónapok óta nem kapott hírt hazulról.

XIV.

Április végére járt az idő, mikor Renard behívatta Gábort.

— Nézze Répolthy, egy szindarabon előadják egy színházban — s megnevezett egy másodrangú színházat, — de a darab rövidebb, semhogy egy estét betöltsön. Irhatna egy rövid vigjátékot, legalább jövedelemhez jut s meg sem bukik a darabja, mert műsoron marad addig, amíg az enyéni.

Répolthy elfogadta az ajánlatot. Még aztan este hozzálagott s irt vigjáték helyett szentimentális dramolettet, tele házsi vonatkozásokkal.

Mikor Renard átolvasta, csak ennyit mondott:

— Legalább nem rontja a darabom sikerét.

A próbákról kiszivárgott, hogy Renard elfogultan bírálta mind a két darabot. A színészekre ingerlően hatott a Répolthy darabjának idegensz rúsége, pedig nem volt abban más, mint idehaza elesélt alakok, hanem Párisnak teljesen új volt. S míg a Répolthy darabjára a legnagyobb buzgalommal készültek, a Renard-ét immel-ámmal tanulták.

S megörült az a csoda, hogy a rettegett kritikus darabja megbukott s az ismertlen, idegen szerző óriási sikert aratott.

Az első előadás estéjén Renard elbo csátotta, igazában elesapta Répolthy s lapja másnap rettenetesen lerántotta darabját. Hanem a többi lap a legnagyobb dícsért hangján emlékezett meg róla. Üdvözlötték az idegent, aki Párisba jött a tehetségét ragyogtatni, üdvözölték az új csillagot, aki fényt áraszt a francia irodalomra.

S másnap reggel kezében volt a szerződés, s melyet a legelőkelőbb szépirodalmi lapjai kötött.

Elérte tehát mindazt, a mire vágyott. Csapásra meghódította egész Páris, teljesítette fogadását, de nem vágyott a teljesítésére!

Tudta, hogy óriási szerencséje volt. Hány, nála nagyobb tehetségű férfi marad örökre a feledékenység homályában, s ő félig még gyermek, hiszen alig múlt husz éves és ünnepeit nagyság.

S vágy nélkül, céltalanul járta tovább az életet. Laurával sem találkozott oly gyakran, mióta Chaponnéól elköltözött, s új fényes lakást rendezett be magának.

(Folyt. köv.)

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiu és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, peplanok, madráczok és flanel takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LA JOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA-UTCZA.

432-x-3

Öreg és ifju férfiaknak

ajánlatik az újabb és bővített kiadásban megjelenő mű: Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak a **megzavart ideg- és situális rendszer**

felől és annak gyökeres gyógyításáról írott könyve anulság céljából. Szabad küldés borítékban 1 kor 20 fill, értékű bélyeg ellenében.

Curt Röber, Braunschweig.

Óvó különlegességek, valódi francia amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban!

Orvosilag ajánlva! Föltétlen biztos

Ára: korona értékben tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12
Eddig felülmulhatatlan ered. amerikai ujdonság

„Silk Finish Nevetear“

Rendkívüli finomsága és nyújthatósága folytán teljes biztosságot nyújt. — Ára tucatonként kor. 10—12 Bouts-americanos (rövid mag-óvszer), tucatonként 6, 8, 10. Női óvszer „Pessarium oclusium, Mensinga tanár szerint, orvosi rendeletre. Ára 3—5. Valódi francia óvó biztonsági szivacsok (safety sponges) ára tucatonként: 6—12 korona.

Uj! Auto vaginal sprav a legbiztosabb és legkényelmesebb női védőkülönlegesség Sok ezer elismerő nyilatkozat! Ára 15 korona.

Óvás! Ne engedje magát befolyásítani olcsóbb árak által, mert csakis valóban eredeti amerikai óvszerek felelnek meg a célnak!!!

Havibajkötők „Diana óv“. Haskötők! (lógó has, köldök, sérv vagy gyomorbaj ellen!) (Női kiszolgálás.)

Gumi-görsér harisnyák, értágulás, dagadt láb és gyermek láb ellen. — Mindennemű, a beteghég ápoláshoz és beteg kényelemhez szükséges szigorú eszközök eredeti gyári árak mellett. Kérjen ingyen és bérmentve a legujabb kimenetű árjegyzőket zárt borítékban, titoktartás mellett.

Keleti J. Orvosi műszergyáros, BUDAPEST, IV. ker. Koronaherceg u. 27/3 fősztelendő szervita rend zárdá palotájában. Gyár: Bpest. Központi városház Alapítatott 1878

azok a rendkívüli kvalitások, amelyek ehhez a gigászi munkához szükségesek. A miniszterelnök teljesen tisztában van a feladat óriási nehézségeivel, de ismeri a megoldás útjait is, hiszen ugyszólván egész életét e kérdés tanulmányozásának szentelte. Bizonyos az, hogy a hivatott államférfi arra, hogy az esztendőket óta vajdó kérdés végre megoldassék Wekerle Sándor; de bizonyos az is, hogy ő is csak úgy képes erre, ha az intézkedés és kezdeményezés joga közvetlenül az ő kezében marad. Teljes elismerés a Széll Kálmán államférfi tehetségeinek. Ebben a speciális kormányzati feladatban azonban az ő regimije is meddő maradt. Nem volna tehát értelme, hogy most elülről kezdje a kísérletezést. A pénzügyi tárcának a Wekerle kezében kell maradnia és meg is akarja feltétlenül tartani mert évek óta készen álló pénzügyi reform tervét meg akarja valósítani s ez csak úgy lehetséges, ha ő maga áll az ügyek élén. Ez a nézete különben magának Wekerlénak is, mert nem képzelhető, hogyha a tárcá vezetését más kezekre bízna, hogy az önálló politikus a saját felelősségére teljes ingerenciát biztosítson neki az ügyek irányításában. Legkevésbé tehető ez fel olyan pregnáns egyéniségekkel szemben, mint aminő például Széll Kálmán is.

Ez a hír tehát egyszerű mese, mint ahogy hivatalosan megcáfolták pár nap előtt a Popovics-féle kombinációt is.

Az iparpártoló kongresszus.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 25.

Ma kezdődtek meg az iparpártoló nagygyűlések két napot kitöltő ünnepségei és ülései. A város záslódiszben ebredt és felelt megélénkült az idegenek csoportjaival. 160 vendég jött Szegedre, a többi között a kormány képviselőiben két államtitkár, miniszteri tanácsosok, azétán a kereskedelmi és iparkamarák, az ipartestületek és egyéb gazdasági egyesületek képviselői. Szerényi és Mezössy államtitkárok az éjjel érkeztek. Tegnap este 10 órakor érkezett Bánffy Dezső báró, aki a kongresszus minden mozzanatában részt vesz. A nagygyűlés védőnői Almásy Dénesné grófné és Cerlicy Ferencné báróné ma érkeztek Szegedre.

Az ünnepségek, valamint a munka ma kezdődik. Délelőtti a kiállítás, az árucaernokot, a nagyobb ipartelepeket és a város nevezetességeit tekintik meg a vendégek. Délután a csoportok gyűlésezenek a városi széképületben.

A gyűlések tárgysorozata a következő: Általános csoport:

1. Az iparpártolás eszméinek terjesztése a nép körében. Előadó: Bognár Károly ipartestületi elnök (Cegléd).
2. Az iparpártolás eszméjének terjesztése az ifjuság körében. Előadó: Orbók Loránt tanár, (Kölcsvár.)
3. A hölgyek szerepe az iparpártolás terén. Előadó: Wittich Andor kamarai fogalmazó, Miskolc.
4. A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem kölcsönös feladata az iparpártolás szempontjából. Előadó: Sassy Nagy Lajos tanár, (Szeged.)
5. Az iparpártolás ügyével összefüggő pénzügyi műveletek. Előadó: Vajda József dr ügyvéd, Debrecen.
6. Az iparpártoló egyesületek egyöntetű működése. Előadó: Pataky Simon tanár, Szeged.

Ipari csoport:

1. A nagy ipar feladata az iparpártolás terén. Előadó: Thék Endre gyáros, Budapest.
2. A nagy ipar kívánságai és sérelmei a társadalommal szemben. Előadó: Sugár Ottó szerkesztő, Budapest.
3. A kisipar feladata az iparpártolás terén, előadó Szajgyártó Albert tanár Szeged.

4. A kisipar kívánságai és sérelmei a társadalommal szemben, előadó Baán László ipartestületi pénztárnok Cegléd.

5. A szövetkezetek iparpártoló tevékenysége, előadó Vikár Béla ipartestületi elnök Budapest.

Kereskedelmi csoport:

1. A nagy, közép és kiskereskedők feladata az iparpártolás terén. előadó Kellner Antal az Agrária vezérigazgatója Budapest.

2. A nagy- közép- és kiskereskedők feladata az iparpártolás terén, előadó Kellner Antal, az Agraria vezérigazgatója Budapest.

2. A nagy, közép és kiskereskedők kívánságai és sérelmei a társadalommal szemben, előadó Hirsfeld Mór kereskedelmi tanácsos Budapest.

3. Az ipari szövetkezetek és a keresked. előadó Szeged.

4. A jogsegély szabályozása Magyarországon és Ausztria között a magyar ipar és kereskedelem megvédésére, előadó Huszár Kálmán dr törv. szaki tolmács Budapest.

Holnap vasárnap délelőtti 9 órakor diszülés lesz a városi széképület disztermében, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Emlékezés Klauzál Gáborról, tartja Perjessy László, a szegedi kereskedelmi és ipar kamara titkára 3. a külkereskedelem, mint a hazai ipar tényezője, előadja Beck Géza az orsz. keresk. egyesülés titkára, 4. a kereskedelmi muzeum hivatása a magyar iparpártolás körül, előadja Kovács Gyula dr., a magyar királyi keresk. muzeum igazgatója. 5. konkrét iparpártolási feladatok, előadja Geiléri Mór, az orsz. ipar-egyesület igazgatója, 6. a hazai beszerzési forrásokról, előadja Sugár Ottó, az orsz. iparpártoló szövetség titkára, 7. a csoportok jelentései, 8. következő kongresszus idejének és helyének megállapítása.

A Klauzál szoborra koszorút helyezett el a kereskedelmi és földművelésügyi kormány, Szeged város közönsége, a magyar orvosok és természetvizsgálók egyesülete, a függetl. és 48-as párt stb. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter szintén koszorút küldött. Tóth János az orsz. és függetl. 48-as párt elnöke Vecsey Károly orsz. képviselőt kérte fel, hogy koszoruját helyezze el a Klauzál szoborra.

Wolaffka Nándor hagyatéka.

Mennyi folyt be az árverésen.

(Saját tudósítónktól.)

— augusztus 25.

Azok közül, akik tegnap óta betekintettek a katolikus plébániára, nem egynek ajkára tévedtek akaratlanul is az ott folyó dolog látásának hatása alatt ezek a szavak, hogy vajjon mit mondana arra, ami egykori portáján történik, az áldott szívű, nemeslelkű emberbarát, Wolaffka Nándor püspök. — Bizony alighanem megfordulna a sirjában.

De furcsa, de különös is volna neki látni, mi megy végbe az ő halála után a katolikus plébánián: Az udvar közepén asztal áll, mellette komor hivatalos arcok, köröskörül sürgő, forgó embertömeg, harsány kiabálás: „egyszer, kétszer, senki többet háromszor” — folyik a licitáció. A püspöki lakból egymásután hordják ki a holmikat. Butorok, diszedények, szőnyegek stb. Mindent elkótyavetyélnék, dobra került minden, minden az utolsó szögig, egész hagyatéka. — De furcsa is lenne neki látni mindezt abban a tudatban, hogy mindezt azért történik, mert életében jószívű, nemeslelkű, a könyvek letörlője volt és mert halála után, mint a jótékonyság apostolát emlegetik. De szomoruan furcsának találják ezt azok is akik erre gondolnak, az ő hivei, tisztelői, akik között oly sokáig élni fog az ő emléke. *

Rövidesen csendes, komor lesz megint a katolikus plébánia, nyugalom honol ott ismét. Az ügyvéd, a végrehajtó, a kikiáltó hajdu nagyrészen elvégezték a dolgukat! Wolaffka Nándor püspök hagyatékát immár csaknem teljesen pénzzé tette a nagyváradi káptalan. Ma az árverés második napján eladtak ugyszólván mindent. Az összes butorokat, az egész lakosztályt, kocsikat, lovakat stb. apróságot. Egyedül a pince van még hátra, az ott levő italok ellicitálására majd csak hétfőn kerül a sor.

Az árverésen ma még többen gyűltek össze, mint tegnap. Egész nap, reggeltől estig valósággal tolongott a nép a helyszínén, mindenki igyekezett valamely emléket megszerezni az elhunyt püspök hagyatékából, bárha sokaknak valóságos küzdelembe került is az. A három batárt Schneider pékmester és Balogh István gazdálkodó vetették meg 552 koronáért a lovakat pedig ifj. Wolaffka Antal az elhunyt unokaöccse vette meg 1090 koronáért. A lakosztály berendezését, ruhaneműket, ágyneműt, stb. 4457 adták el, annak legnagyobb része az árverési hiénák birtokába jutott, akiknek ugyancsak bőséges aratásuk volt.

A licitációból eddig befolyt összeg mindössze 6099 koronát tesz ki, ami szinte botránnyosan kevés. Konstatálhatjuk, hogy a hagyatékából bizony nagyon kis része térül meg a 95.000 korona hiánynak. Sokkal többet reméltek a dobra ütött holmiból kapni, olcsón, potom áron vesztegettek el mindent. Ami még a pince tartalmát képező italokból befolyhat, az édes kevéssé, mindössze néhány száz koronával szaporíthatja az eddig befolyt összeget.

Egyház és iskola.

Beiratás a zsidó polgári leányiskolába. Az 1906—7. isk. évben három (I, II, III.) osztállyal megnyíló új zsidó polgári leányiskolába f. hó 29-től kezdve szeptember 3-ig lehet beiratkozni mindennap (szombatot kivéve) d. e. 9—12-ig a zsidó elemi iskola igazgatói szobájában (Kápolnásitca 3 sz.) Végleg főlvelenek azok, akik az elemi iskola IV. osztályát, vagy a polgári iskola IV. osztályát vagy a polgári iskola megfelelő osztályát végezték; másoknak főlvételi vizsgálatot kell tenniük. Az iskola ünnepies megnyitása szeptember hó 4-én lesz; a rendes tanítás szept. 10-én kezdődik. Szept. 3—8-ig az igazgató adhat engedélyt a beiratkozásra, azontul az iskolaszék. Beiratási díj 5 korona; tandíj hi községibelieknek 60, másoknak 90 korona, a tandíjnak legalább negyedrésze a beiratási díjjal együtt fizetendő; a július hóban előzetesen beirt tanulók tandíj fizetés végett szintén tartoznak jelentkezni szept. 3-ig. Tandíjkezdvezményért való folyamodványok szept. 8-ig adhatók be. Minden egyébről a polgári iskola igazgatója, dr. Kardos Albert nyujt felvilágosítást, akivel a szülék a beiratkozás napján d. e. 11—12 ig értekezhetnek az elemi iskola igazgatói helyiségében, azontul pedig d. u. 3—4 ig a polgári leányiskola helyiségében (Arany János-utca 40. sz.) Debrecenben, 1906. augusztus hó 25-én. A zsidó polgári leányiskola iskolaszéke.

Iskolai híradás. Az állami főreáliskolában a főlvételi, javító és pótvizsgálatok augusztus 30 és 31. napján, a főlvételek és beirtások pedig szeptember 1. 3. és 4. napján tartatnak. A főlvételnél a kisebb tanulóknak a szülék vagy azok helyetteseinek kíséretében kell megjelenni, ugyan-

akkor a legutóbb kapott iskolai bizonyítványt beadni, felvételei pedig 10 korona 70 fillért befizetési köteles minden tanuló. Az egész évi tandíj 48 korona. Ezt vagy félévanként októberben és februárban, vagy négy részletben október, december, február és április hó első napjain kell befizetni. Szegénysorsu és jeles előmenetelű tanulók tandíjmentességben részesülnek. A tandíjmentességért a folyamodványokat, melyekhez a polgári hatóság (városi tanács, vagy esetleg községi előjáróság) által kiállított ssegénységi, illetőleg vagyontalansági bizonyítványt is kell mellékelni, az állami főreáliskola igazgatóságánál legkésőbb szeptember 15-ig lehet és kell benyújtani. Debrecen, 1906. évi augusztus hó 23-án. Az állami főreáliskola igazgatósága.

Csontváz az erdőben.

Az erdő titka.

Nem büntény, hanem öngyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 25.

Tegnap számunkban hirt adtunk arról a borzalmas leletről, melynek nyomára négy tehénpásztor feljelentése folytán jutott a rendőrség. A rejtélyes ténykörményekből kiindulva — mint megirtuk — valamely sötét büntény áldozatát lehetett sejtetni a csontvázra aszott hullában. A mai nap folyamán azonban minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a titokzatos ügyben öngyilkosság esete forog fenn. Ugyanis a holttestemben egy kocsi legény hónapokkal ezelőtt eltűnt barátját ismerte fel.

Nagy Sándor, a „Bika“ szálloda kocsiisa értesülvén a történetéről, azonnal megtekintette a hullát és a rajta levő holmokban egész határozottsággal felismerte volt cimborájának Katona Sándor, nádudvari legénynek ruhadarabjait.

Ez a szerencsétlen Katona Sándor szintén a Bika szállodában volt alkalmazva, mint heges. Itt jó barátságban állott Nagy Sándorral, ki szintén nádudvarra való. A legény azt állítja, Katona sokat panaszkodott neki az elkeseredés hangján nyomasztó helyzetéről és gyakran emlegette előtte az öngyilkosságát. Különösen rettegett a sorozástól. Nem egyszer mondotta, hogy inkább a halált választaná, mint a katonasort.

Május hó 16-án eltűnt Katona hazulról. Barátja mindenütt kereste, a rendőrség is köröztette, de sikertelenül. Hogy aztán teljesen nyoma veszett, megnyugodtak abban, hogy vagy elbujdokolt a katonaság elől, vagy valóra váltotta volna szavait és öngyilkos lett.

A tegnapi borzalmas lelet aztán meghozta ebben a teljes bizonyosságot. A szerencsétlen Katona öngyilkossá lett.

Hulláját holnap temetik el a közokozásból.

NAPI HIREK.

A Csokonai-kör és Balassa Bálint.

— augusztus 25.

Balassa Bálintnak, a XVI. század hányatott életű nagy költőjének halálában sem volt nyugovása. Tetemeit egyik ősi birtokának, a liptómezei kis Híbbé-nek templomában temették, ahol aztán a feladásnak sűrű fátyol borult rá. Csak a XIX. században végzett kutatások derítették ki, hogy ott keresendő a legelső lírikus költőnk földi maradványai.

Ezek napfényre is kerültek a templom-

nak átalakítása alkalmából és a hazafias kegyelet, hogy a teljes elkallódástól megmentse a drága hamvakat, áthelyezte Balassa koporsóját Liptóvármegye székházába.

Ott nyugodott a költő mér évek óta s várta, hogy a nemzet méltó eltakarításban részesítse. Végre eljött ennek is az ideje. A felvidéki magyarság lelkes vezetői, kivált Pereszlényi Zoltán, addig buzgólkodtak, amíg össze nem gyűjtötték az ünnepi végtisztességhez szükséges összeget.

F. hó 27-én teszik ismét régi nyugvóhelyére, a tribbei templomba Balassa Bálint porát díszes szarkofágban és a helyet egyúttal márványemléktáblával jelölik meg országos irodalmi és hazafias ünnep keretében.

Ez ünnepen résztvesznek a főváros és vidék nevezetesebb irodalmi testületei és a közművelődési egyesületek, mert ugyanakkor tartja Liptóvármegyében évi közgyűlését „Felvidéki Magyarországi Közművelődési Egyesület.”

A Csokonai-kört e szép irodalmi ünnepen maga az elnök, Géresi Kálmán és a főtákar, Szávay Gyula képviselik, akik koszorút is visznek a Csokonai-kör nevében Balassa Bálint sírjára, hogy így a valóságban is érintkezék a két híres dalköltő neve, akiket az irodalomtörténet eddig is együtt emlegetett, mint dícső elődöt és méltó utódot. Szávay Gyula azonban — mint értesültünk — koszorúnál is értékesebbet visz, egy Balassáról szóló költeményt, amelyben fölújítja ennek a régi magyar lovagnak és trubadurnak az emlékét és amely bizonyára egyik fénypontja lesz a Liptóban lefolyó irodalmi ünnepnek.

Napról-napra.

(Pesti strófák)

A „Szabadosság“-nak írta: Faragó Jenő.

— augusztus 25.

I.

Kánikula, kánikula

Rólad szól az ének:

Téged szídnak, szapulnak most
Fiatalok, vének.

Mért, hogy újra megjelentél

Alkonyán a nyárnak

S a soványak, a kövérek

Ájúlkozva járnak.

Hol a hü cseh, aki nékünk

Hős cseppet kínáljon;

Hol a költő, aki nyáron

Jó verset csináljon? . . .

— **Istentiszteletek.** Vasárnap a ref. templomokban a következő sorrendben tartatnak az istentiszteletek: a Nagytemplomban János Zoltán lelkész, a Kistemplomban Szabó Zoltán segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor vallásbíró, az Ispótyai templomban, Szele György lelkész, a Csapó kertben Kovács János népi iskolai felügyelő, a Homokkertben Miszty Mihály főiskolai szenior végzik az istentiszteleteket. Pánkösd után XII. vasárnap a róm. kath. templomban az isteni tisztetélek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor miséznek: Vass Károly 7 órakor Bencik István 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjuság részére; 9 órakor az ünnepi nagymisést Szabó István végzi utána dr. Kovács István prédikál; háromnegyed 11-kor Karmelita József, fél 12-kor dr. Kovács István 3 órakor litánia utánna rózsafüzér majd dr. Kovács István.

— **Felhívás.** A debreceni dalegylet működő tagjai szíves figyelmét felhívom, a f. hó 28-án, kedden este fél 9 órakor a szokott helyen tartandó gyakorlati órára. Titkár.

— **Az ünnepek és a korcsmák.** Magyarbánsági közgyűlésének legutóbbi közgyűlésén olyan határozatot hozott, hogy vasár- és ünnepnapokon a község valamennyi korcsmája zárva tartandó. A képviselő a határozatot azzal a kéréssel terjesztette be ma a megyéhez, hogy a törvényhatóság ne csak jóváhagyja ezt az intézkedést, hanem írjon fel a törvényhozáshoz, hogy a törvény rendelje el az egész ország területén a korcsmák ünnepnapokon zárva tartását.

— Boockay szoborbizottság ülése.

Október hó 30-án ünnepe lesz a magyar protestantizmusnak. E napon lesz Bőszörményben a Boockay szobor leleplezése, mely főnyes és nagyszabású ünnepségek keretében megy végbe. Az ünnepélyből egyaránt kiveszi a részét a tiszántúli ev. ref. egyházkerület és a vármegye. Impozáns, szép, a nagynevű halhatatlan, dícső emlékü fejedelem emlékéhez méltó lesz az ünnepély, a melyre már nagyban folynak az előkészületek. Az egyházkerület napokkal ezelőtt összeállította és szétküldte már terjedelmes, gazdag programját, amelyet ismertettünk is. Ma délelőlt a szoborbizottság tartott ülést a vármegyeháza tanácstermében és foglalkozott behatóan a leleplezési ünnepély részleteivel. Az ülésen Kovács Gyula alispán elnökölt. A bizottság elhatározta, hogy e hó 30-án Bőszörményben ülésre gyűl egybe, amelyen határozni fog a szobor helyének kijelölése, az alapozási munkálatok megkezdése és a szobrot körülvevő kerítés felállítására. Továbbá elkészíti a talaplatra véendő felirat szövegét és megállapítja a leleplezési ünnepély programját. Az ülésre meghívták Holló Barnabás szobrászt is.

— **Zsaroló álhirlapiró.** A rendőrség letartóztatta zsarolás miatt Adorján Marcell 39 éves állítólagos hirlapirót. Ez a munkálatlan szélhámos beállított a napokban Goldscheint Jeud magánvitalnok Ó utca 12. számú lakásába, ahol megfenyegette Goldscheint, hogyha nem fizet, a családjáról botrányos dolgok fognak megjelenni a napilapokban. Goldschein látszólag belement az üzletbe. Találkát adott a Páris-kávéházba, közben pedig értesítette a rendőrséget. A rendőrség részéről két detektív ment a ki a kávéházba, ahol megjelent Adorján Marcell is. Goldschein itt 60 koronát adott át Adorjának. Amikor a zsaroló átvette a pénzt, előléptek a detektívek és letartóztatták. Adorján a titkos részéről váratlan megjelenésétől annyira megijedt, hogy elhajította a pénzt. A zsaroló már rosvott multu ember. Különböző bűncselekmények miatt már többször volt büntetve.

— **Kivándorlás Hajdúvármegyéből.** Az amerikai léz Hajdúvármegyében is veszedelmes méreteket öltött. Az idén már 186 utlevelet állítottak ki a vármegyeházán Amerikába. E hó 16-ától a mai napig az alábbiak váltottak Amerikába szóló utlevelet: Sipos Mihály, Antal József egyéki, Günwald Berta, Scós István, Rosenblüh József, Lefkovits Mihály és Goldstein Márton hajdúszoboszlói, Balassa (Bleyer) Endre balassazújvárosi, B. Tóviskes András és Sándor, Cserép Sándorné, Fedor Julianna, Molnár Sándor böszörményi, Tóth Imre és Sándor György hajdudorogi lakosok.

— **Piaci visszaélések.** A sok panasz, amely a község köréből felhangzott a piaci kufárok, a szedők és ujrakeladók ellen, végre eljutott a tekintetes tanácshoz is, s a tanács végzést hozott rá. E végzés kimondja, hogy külön szabályrendelet volna a piaci visszaélések megállítására, de az eddigi rendőrség a jelenlegi piaci visszaélések értelmében vessen gát a piaci visszaéléseknek, amelyek által esterségesen drágul minden élelmiszer. A rendőrségen fog mulni, ha a mostani botrányos állapotoknak hamarosan véget nem vet.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett

likőrgyárának

elismert jó gyártmány

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve: Gedő Adolf,
Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec

„Comme il faut“.

Láhne-féle tan- és nevelő-intézet
SOPRON.

Elemi iskolával, 8 osztályu nyilvános főgimnáziummal, érettségi vizsgálati joggal és reáliskolával

Felvesz fiugyermekeket 6 éves koruktól fogva. Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigoru felügyeles. Növendékek rendre és önálló munkát-ságra szoktattanak.

Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál
az igazgatóság.

Legjobb szabásu

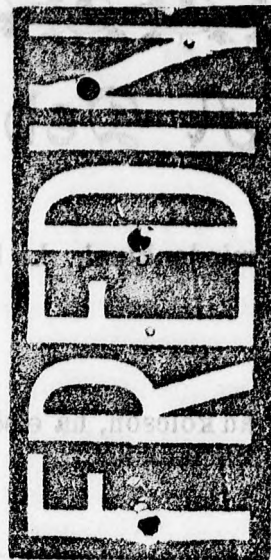
glace, svéd és szarvasbőr
keztük

Schön Sándor

keztük, kötszer és orvosi műszertáraban
DEBRECEN,
Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Csak

Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalc, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábelikre.

Bécs, XIII.

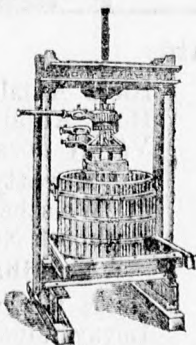
TITKOS
BETEGSÉGEK ELLEN
A LEGJOBB SZER
2-3 NAP ALATT TÖRVÉNYESEN VÉDVE.
FEHÉLSÉG MELLETT
A LEGREGÉBB
HÜGYCSÓFÓLYÁS MEGSZÜNTELLI.
FÉRFIAKNAK K. 1.80. NŐKNEK K. 2.50.
KÖSZJÉNY, CSÜZ, REUMA, FÜZS, FÜGFÁJÁS
ELLEN A PAPP L. FÉLE
MENTHOLIN
BIZTOS HATÁSÚ GYÓGYSZER
EGY PRÓBA ELLÉBENDŐ!
Á.R.A.:
1. Korona.
FENTIEKET TITOKTARTÁS MELLETT KÜLDI:
PAPP L.
GYÓGYSZERTÁRA, TISZASZENTIMRÉN.

Főraktár Debrecenben:

TÓTH BÉLA gyógyszerháza

Sztraka-féle.
Tannin-csokoládé
kitünő hatásu kis
gyermekes és fel-
nőttek hasme-
nése ellen.
Egy doboz ára 40 fill.
Kapható minden
gyógyszertárban.
Óvatosan az
utazatóktól, ame-
lyek értéktele-
nek. 429-4-2.

Kitünő
méz édes csemege
szőlőt
ajánl 5 kg-os kosarakban 1 frt. 10 kr. kilója 24 kr.
Paczelt János
mag és virág kereskedő
Debrecen.

URSUS

a legtökéletesebb szabadalmazott
borsajtó, felsőnyomással három á-
tételel. **Vasgerendaszervezet,**
legmagasabb nyomó képesség, a
törköly egy darabban leemelhető;
a mint vasrészekkel nem érintke-
zik ezáltal a bor megfeketedése
kizárva. — Könnyű kezelés kevés
munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint,
vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes arap ingyen és bér-
mentve. — Lőpor árusítás. 416.x.4.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékossgot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy scélből készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük teleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek.

Ha csak **20 fillért** becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid **5 év** alatt is
Tájékozással szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " 5 " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " 5 " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " 5 " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " 5 " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " 5 " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Zacherlin

Nagyon segít és utól-
érhetlen féregpusztító
Úvegekben vásárol-
juk.

Kapható:

Debrecen
Annák Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsches Lajos
Félegyházy János
Friseth Karoly
Ganovszky Lajos
Grünberger és Glück
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Rickl Antal József
Róth Antal
Várray József
Berettyóújfalú:
ifj. Weiszberger Ignác
Rothbart Nándor
Érmihályfalva:
Grósz Hermann és fia
Lévay Vince
Pollák Móríc
Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Slachta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

kereskedőknél.

